

Quidā dicūt ipm eē dēū glōsūm occasionē suā ab Aristo. accipien
 tes dicēte. p̄m motor d̄z eē in vigore infinit⁹. Cōstat at̄ solū p̄mū .s.
 dēū eē infinitū i vigore. alia at̄ creata finita Alij at̄ Triant hīs 2 dicunt
 p̄mā intelligētā post dēū eē p̄mū motorē positōem suā ex varijs ap
 probātes **P**rimo optime se hīs null⁹ idiger. sc̄do celi. oīs at̄ mor⁹
 ē p̄pter finē. q̄ em̄ tollit finē tollit ordinē 7 bonū. Cōstat at̄ dēū opti
 me se habere. q̄ nō mouet aliqd. Itē si motor p̄mus eēt dē⁹ seq̄ret q̄
 aut mor⁹ celi fieret in instānt̄ aut actio dei mēsuraret tpe. nō p̄mū est
 d̄m. qz ē p̄tra astronomos q̄ dicūt celū in. xxiij horaz tpe reuoluti
 onē vnā plere. Neqz sc̄dm eōd̄z. qz ē p̄tra Aristo. iij. phys. Eterna
 nō sunt i tpe neqz actōes cor. q̄ 7c. **N**otādū sc̄do. Cōsideratio mor⁹
 celi s̄m p̄hos 7 astronomos ē diuersa. Nā p̄hi dicūt motū celi esse
 vniformē. Astronomi at̄ irregularē. i. q̄nqz velocē q̄nqz tardū. rō. q̄a
 p̄hi naturales cōsiderāt motū vt ē in se seu in suo mobili. 7 iō dicūt
 vt p̄. ij. celi. q̄ planeta vlt orbis ei⁹ in diuersis t̄pib⁹ nō mouet tardū
 us vlt veloci⁹ Astronom⁹ at̄ cōsiderat motū in ordine ad correspōdē
 tiā p̄mi mobil. 7 ita stat q̄ sol eq̄les arc⁹ in ec̄trico describat. irregu
 lares at̄ 2 ineq̄les in orbē signoz p̄mi mobilis. **A**riā in p̄no mobili
 diuersificant qd̄ puenit ex eo. qz p̄hi naturales solū ponūt rot sphe
 ras q̄t p̄nt p̄ rōes naturales 7 sensum p̄vincere vltra octauā spherā
 nō p̄nt p̄ sensum aliā spherā app̄hēdere. Itz astronomi subtili⁹ specu
 lantes vltra octauā spherā ponūt etiā nonā. Rō. qz in sc̄ia naturali
 d̄z q̄ in q̄libet ḡnē ē dare p̄mū 7 vniforme qd̄ ē metrū 7 mēsurā s̄m
 alioz in illo ad qd̄ oīa alia eiusdē ḡnīs h̄nt reduci. Astronomi aut̄
 cōsiderātes spherā octauā nō vnico motu moueri volentes itaqz di
 uersum motū ad simplicē reducere p̄ lōgā exp̄ientiā rōcinati sunt et
 nonā spherā in motu simplici s̄m autōrē nr̄m inuenerūt. **N**ota ter
 tio inter celi spheras septē sunt planetaz. **P**rim⁹ planeta ē saturn⁹
 q̄ naturalr̄ frigid⁹ ē 7 sic⁹ i effectu pallid⁹ 7 malign⁹ h̄ns magnitu
 dinē terre. xci. vicib⁹. **J**uppiter sc̄do calid⁹ 7 humid⁹. clar⁹ 7 candid⁹
 maliciā saturni rēperans. magnitudinē terre in se h̄ns. xcvi. **M**ars
 terti⁹ calid⁹ 7 sicus. ignit⁹ 7 radiosus. iō nociu⁹ 7 ad bella puocās
 magnitudo ei⁹ ad terrā p̄pata ē vnā 7 medietas. 7 medietas octauē
 vni⁹ vicis. **S**ol q̄rtus calid⁹ 7 luminosus t̄pa distinguēs illumi
 nans q̄ntitas ei⁹ maior terre. lxxvi. 7 q̄rta vni⁹ octauē. **V**enus calid⁹
 t̄pate 7 humid⁹ inter sidera splēdidissim⁹ sp̄ solē comitat̄ p̄cedens
 lucifer d̄. sequēs s̄o vesper⁹ magnitudo respectu. 2 2 0 0 0. p̄tū terre
 ē. xxxvij. **P**ercuri⁹ radiosus in q̄litate van⁹ cū sole sp̄ gradū nūq̄
 ab ea. xxvij. gradib⁹ distās. iō raro cernit̄. magnitudo ei⁹ est septim⁹
 ps dē p̄tib⁹ terre **L**una frigida 7 humida m̄r ē aq̄z a sole illumiata
 noctē illuminat. q̄ntitas ei⁹ respectu p̄tū terre ē. xxxix. p̄tes 7 parum.

*Nonius nullus
 p̄hos. et 7. mo.*

Sphere Planetarū

h

2

o

o

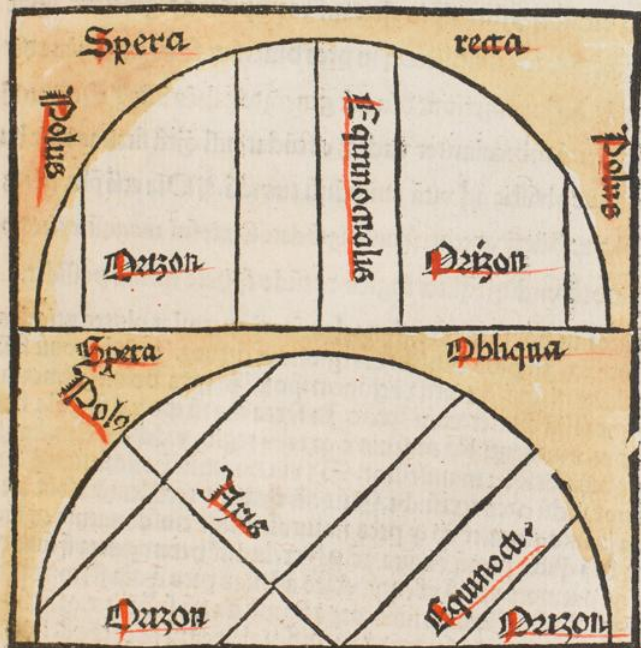
♀

♂

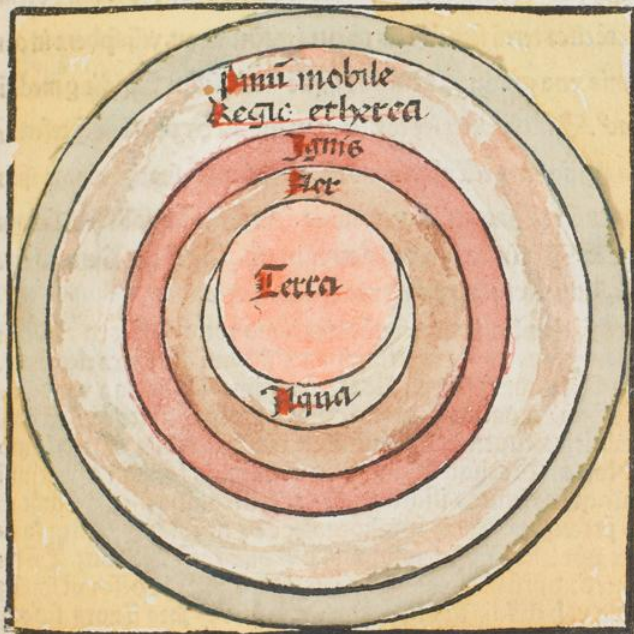
♂

at e ca accntes. **T**pe qz suba pt ee sine accntez no ecotra Definitoe qz
 suba ponit i definitoe accntes. no at ecotra. **N**ota cu d: i lra. q manet
 sub eqnoctiali zc. diuerfaz opinione. **Q**uidā dicūt terrā eqnoctiali
 suppositā fore ihabitabilē. ppter excellētē calozē. **A**utoritates p se
Virg. et **Q**uidā sumētes. de qto lati' ifra de qngz zonis **A**lij ho pto
 lomeū sequētes dicūt eā pte terre nō oino fore ihabitabilē. **N**ā i li/
 bro ad arē sphericā ppatō inqt Et opz ne opinemur q zona pusta
 cū totalitate sua sit ihabitabil' **I**ā em venerūt qdā a diuerfis locs qbz
 inuētū ē plimū eā ihabitari zc. **R**e in lra etiā itersecat eqnoctialē zc
Ubi nota q p itersecare i pposito itelligit qn circuli se se itersecat p
 modū crucis ad āgulos qtuor pares vl' ipares **Q**m duplex ē āgu/
 lus rect' z obliqu'. **R**ect' q causat ex linea recta ppēdicularit'. aut
 orthogonāl'r cadēte sup aliā. **O**bligu' q causat ex lineaz recta obliq'
 cadēte sup aliā. **E**t ē duplex acut' z obtusus. **A**cut' d: q minor ē an/
 gulo recto. obtusus ho q maior ē āgulo recto. anguli sūt sic descripti
 cū ex intersecōe rectaz lineaz pueniunt dicunt planales **S**i ho ex
 intersecōe arcuū vl' circuloz orti fuerint tūc dicunt spheriales. de q
 bus hīc ad ppositū singula sunt ad sensum plana

*Angulus rectus
obliquus*

simplicia motiue. qz vnā tm̄ q̄litatē et motiū determināt. s. ignis z
 aer leuitatē. qz mouent̄ sursuz. Aqua at̄ z terra grauitatē. qz mouent̄
 deorsuz. **U**el dicunt̄ corpa simplicia. qz nō resoluunt̄ in alia corpa. s. z
 alia mixta resoluunt̄ in ipa. **S**ecūdo notādū qz terra nō sit ex oi pte
 coopra p̄ter rōem iū lra tactā triplex rō ē. **P**rima ē influentiā celi. qz
 pol^o antarctic^o attrahit ad se humida. arctic^o ho sicca. z nō ē incōue
 niens qz talis vis sit in celo. qm̄ sile in elemētis p̄tingit. **N**ā magnes
 vt refert **P**lin^o. xxxvi. libro z **I**sidorus. xvi. occulta qdā natura z vi
 attrahit ferrū. **E**t vt hz exp̄ientia inuenit̄ magnes q̄ ex vna pte ad
 se trahit ferrū. z ex pte opposita a se fugat zc. **S**ecūda. qz terra nō est
 p̄centrica alijs elemētis. vel qz ex vna pte magis ē rara. z ex alia ma
 gis densa. p̄pter quā densitatē magis est ponderosa z grauis. hz er
 go duplex centrū vtz videlicet et grauitatis. **C**entrū grauitatis est
 idē cū centro elemētoꝝ et mundi. **U**erum aut̄ centrum lōge extra
 situatur. **T**ertia ratio est diuina prouidentia.

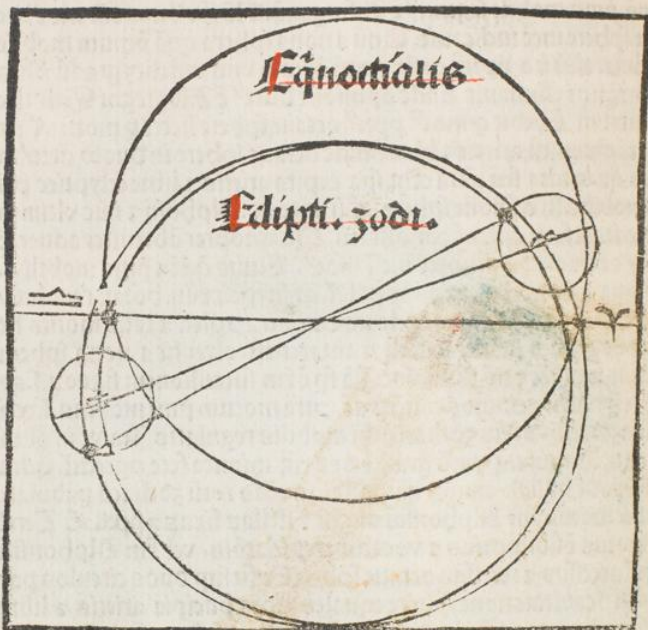

Circa elemētare qdē regionē. etherea regio lucida ab omī variatio
 ne sua imutabili cēntia immunis ex̄is. motū p̄tinuo circulariter in
 B i

Effonno quinqz mto

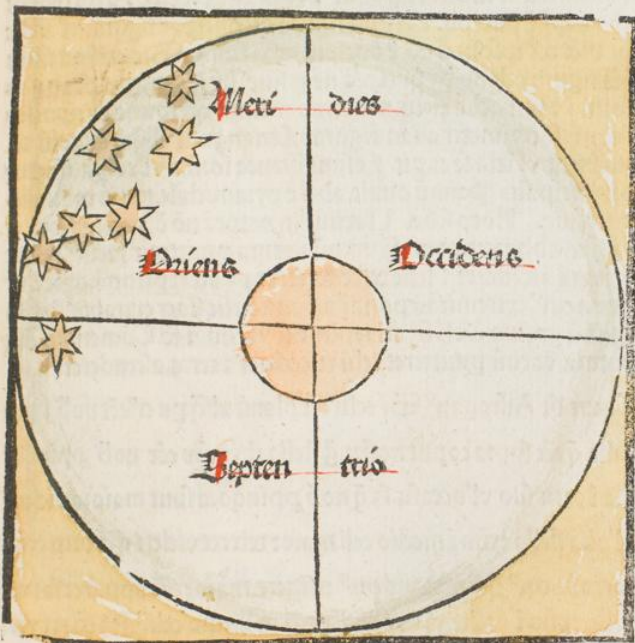
nem. 8820. ad saturnū. 10817. Ad stellas fixas. 17360. Preterea nota tertio. q̄ q̄nqz sunt cēntie mūdi. Prima ē terrenascētū v̄l terre gradientū z ē terra v̄l sphaera terre. Secūda cēntia ē aq̄ natantū z ē aqua. Tertiū ē aeris volatū z ē aer. Quarta ē ignis gradientū v̄l calefacientū. v̄t ē ignis. Quinta cēntia ē regia etherea in q̄ sunt sphaera autoris testimonio nouē celestes. Pro q̄ nota q̄rto **A**utor ponēs sphaerā nonā p̄mū mobile sequit̄ ē **A**lfraganū. Nā ip̄e duos tm̄ mot̄ oc̄taue sphaere in eē iudicauit. Unū a nona sphaera quā p̄mum mobile orientē fieri estimauit. Eadē opinione duct̄ ē **A**lbategni **S**ilr thebi. dixit t̄m **T**hebit q̄ mot̄ p̄p̄riū octaue sphaere fieret p̄ motū v̄l circulatōez capiti arietis z libe eiusdē octaue sphaere in duobz circulis p̄uis q̄z media seu cētra cēnt ip̄a capita arietis z libe edyptice primi mobilis fixe. In none sphaere. Cū āt ip̄ibz **A**lphōsiū z nūc vltimis in veritate facti aliter ē demōstratū. Quapropter ē breuiter aduertē dū q̄ octaue sphaere triplex inest mot̄. Unus q̄dē a p̄mo mobili. s. a octaue sphaera q̄ diurnus appellat̄. qz in tpe. xxiij. horaz reuolutiōnē vnā ab orientē vsus occidentē z e contra p̄plet. z talis motus sit sup̄ duos mūdi polos arcticū z antarcticū. alter sit a nona sphaera q̄ scōm mobile z nō p̄mū vocat̄ q̄ sp̄ ē fm̄ successionem signoz. s. ab arietē p̄ taurū geminos cancrū zc. p̄tra motum p̄mi mobilis. s. decime sphaere sup̄ polis zodiaci p̄mi mobilis regularis. Ita vt in q̄buslibet ducentis annis p̄ vnū gradū z. xx. viij. minuta fere p̄gredit̄. q̄dragintanouē millibz annoz naturalr loquēdo totū zodiacū p̄abulat. Et hic motus fm̄ **A**lphonsiū augiū z stellas fixaz appellat̄. Tertius motus ē sibi p̄p̄rius z vocatur trepidatōis. vel fm̄ **A**lphonsiū mot̄ accessus z recessus octaue sphaere. Et sit sup̄ duos circulos paruos in cōcauitate none sphaere equales supra p̄ncipia arietis z libe eiusdē descriptos. Sic q̄ duo puncta octaue sphaere q̄ capita arietis z libe vocantur diametrāl̄ opposita circūferētiā taliū duoz circuloz none sphaere regulariter in septē millibz annoz p̄cise describant̄ dictus aut̄ motus sic se hz. Cū em̄ caput arietis octaue sphaere fuerit in situ circūferētie parui circuli septentrionali. Tūc caput libe eiusdē octaue sphaere est in situ circūferētie parui circuli meridionali et e contra. Unde ex motu p̄dicto contingit quandoqz edypticas none sphaere z primi mobilis. quia sunt sub vnā superficie p̄ edypticam octaue sphaere interfecari quandoqz non. vt cum caput arietis octaue sphaere fuerit in interseccionē aliqua edyptice none sphaere et circūferētie parui circuli. Et tiam contingit in alio atqz in alio loco interseccionē edyptice octaue sphaere z equinoctialis fieri scz eam a qua equinoctiū accipitur. Unde nūc tpe nostro. **D**.ccc.ccl. non

circa festū sancti gregoriū. s3 circa festū scti hadriani. ppe qntū videli
 cet diē mēsis martij eqnoctiū causat. Itē caput arietis octauē spherē
 re supradicto āno ad. xix. gradū. xl. minutū et. xvi. fere scdm arietis
 pmi mobil' vl' decime spherē reuolutū ē pari mō stelle fixe vnaquis
 fm sitū suū. qz ad pgressionē spheraz. ix. et. viij. mouent' zc.

Quā autē celū voluat ab oriente in occidentem signū ē huius. stelle q̄
 oriunt' in oriēte sp̄ eleuant' paulatim z successiue quascūqz veniūt ī me
 diū celi. z sunt sp̄ in eadē p̄pinq̄tate z remotōe ad inuicē z ita sp̄ se
 hñtes tendūt in occasum p̄tinue z vniformiter. Est etiā aliud signū
 Stelle q̄ sunt circa polū arcticū q̄ nūq̄ nob' occidūt. mouēt' p̄tinue
 et vniformiter circa polū describēdo circulos suos. z sunt sp̄ in eq̄li
 distātia ab inuicē z p̄pinq̄tate. Unde p̄ istos duos motus p̄ti
 nuos stellaz fixaz p̄tinuetā tēdentiū ad occasum q̄z nō tendentiū
 Patez qz firmamentū mouetur ab oriente in occidentē

Postq̄ autor in gn̄ali m̄tionē fecit de motu p̄mi mobil̄ q̄ ē ab ori-
 ente p̄ occidentē ⁊ rediēs ī orientē. cōter eūdē p̄bat adducēdo signa
 duo sensibīl̄ apparētia. **P**ro q̄ nota duas causas q̄re celū mouet
Prima ē vt sequat̄ mot⁹ vital̄ successiu⁹ in istis inferiorib⁹. **N**ā mo-
 tus celestīū corpoz ē cā mot⁹ istoꝝ iserīoz. vt habet. ij. de gn̄atione.
Mot⁹ em̄ sol⁹ ⁊ alioꝝ planetaz ē cā gn̄atōis ⁊ corruptōis. **G**n̄atio
 aut̄ ē mot⁹ de nō eē ad eē. **C**orruptio motus de eē ad nō eē. **S**edā cā
 ē. vt influētia p̄tutis stellaz in diuersas terre p̄tes recipi possit. **N**ā
 si celū staret tūc stella ex̄ns in celo p̄tutē suā in p̄tē solū vnā influeret
 reliquā p̄tē relinq̄cēdo. **N**ota sc̄do. **C**elū mouet local̄ circularit̄
 duo em̄ sunt motus naturales simplices in gn̄e locales. s. rect⁹ ⁊ cir-
 cularis. **P**rim⁹ sp̄m rect⁹ ē duplex. sursum ⁊ deorsum. **E**t circularis
 etiā ē duplex ab oriētē in occidentē. eo mō q̄ mouet p̄mū mobile et
 ab occidente in orientē. eo mō quo mouent̄ orb̄es planetaz

Quāt celū sit rotūdū triplex rō. **P**rima ē similitudo eo q̄ mūd⁹ sensū
 liliis factus est ad similitudinē archetypi in q̄ nō ē p̄ncipiū neq̄ finis
Un̄ ad hui⁹ similitudinē mund⁹ sensibīl̄ h̄z formā rotundā in qua nō
 B ij

2 assignare pncipiū neq; sine **S**cda comoditas. qm̄ oim̄ corpꝝ isope
 rimetroꝝ sphaera maximū ē oim̄ etiā formaz rotūda capacissima ē.
Quā igit̄ maximū z rotūdū iō capacissimū **U**n̄ cū mūd^o oia ptince
 tal̄ forma fuit ei vtil̄ z cōmoda **T**ertia rō necitatis. qz si mūd^o esset
 alteri^o forme q̄z rotūde. s. trilatere v̄l q̄drilatere v̄l multilatere seq̄ren
 tur duo ipossibilia. s. q̄ aliq̄s loc^o eēt vacu^o v̄l corp^o sine loco. quoru
 verūq; ē falsum. **S**icut patz in angulis elevatis z circūvolutis.

Quod aut̄ i pcedētibz de ordie ptūū vniuersi z situ dterminauit
 atq; etiā de motibz celestū sphaeraz z de causis mot^o pmi mobil. se
 quēter de forma celi v̄l figure z sphaeraz elemētoꝝ dterminat p̄mo
 tribz rōnibz celi rotūditatē pbās. **N**ota circa textū **A**rchetyp^o d̄z
 ab archos qd̄ ē pnceps. z typos figura q̄si pncipal̄ figura. v̄l arche
 typ^o p̄r dicit̄ de ipse in q̄ nō ē pncipiū neq; finis. **S**ic etiā ad silitu
 dinē suā figura celi nō hz pncipiū neq; finē **I**tē isoperimet̄ d̄z ab isos
 qd̄ ē forma z peri qd̄ ē circū z metros mēsurā q̄si forma circūmēsu
 rabilis. qz isoperimeter alias figuras. s. triangulū v̄l q̄drangulū zc.
 circūmēsurat v̄l itra se capit. **E**t sunt q̄tuor forme v̄l corpa isoperi
 metroꝝ pncipalia **P**rimū ouale. aliū ē pyramidale. tertiū colūnale.
 q̄rtū circulare. **N**ota scdo. **V**acuū fin naturā nō ē ponendū eo q
 natura ipm̄ abhorret. qz anq̄z vacuū natura pmitteret facili^o graue
 p̄tra naturā ascēderet z leue descēderet. vt pz ad exp̄ientia. capiatur
 vna canna cui^o extremitas ponat̄ ad aquā. tūc si aer extrahat statim
 aq̄ sequit̄ q̄ grauis ē. z h̄ fit ad replendū vacuū. z iō **C**ōmen. **D**e **A**
 teq̄z natura vacuū pmitteret celū descēderet z terra ascēderet.

Quod sicut d̄t **A**lfragan^o **S**i celū eēt planū aliq̄ ps ei^o eēt nob̄ p̄pin
 q̄oz. s. illa q̄ eēt supra caput nostz. q̄ stella ibi ex̄ns eēt nob̄ p̄pin q̄oz
 q̄ stella i ortu suo v̄l occasu. s. q̄ nob̄ p̄pin q̄ora sunt maiora vidēnt̄
 q̄ sol v̄l alia stella ex̄ns i medio celi maior d̄t̄ret videri q̄ i ortu ex̄ns
 v̄l in occasu. cui^o p̄erariū videm^o p̄tigere. maior em̄ apparet sol vel
 alia stella ex̄ns i oriente v̄l in occidēte q̄z in medio celi. **S**z cū rei veri
 tas ita nō sit. hui^o apparētia cā ē. q̄ i tpe hyemali v̄l pluuiali vapo
 res qd̄ā ascēdūt inter aspectū nostz z solē v̄l aliā stellā. z cū illi va
 pores sint corpus diaphanū disgregant radios nostros visuales

Archetypus

Isoperimeter

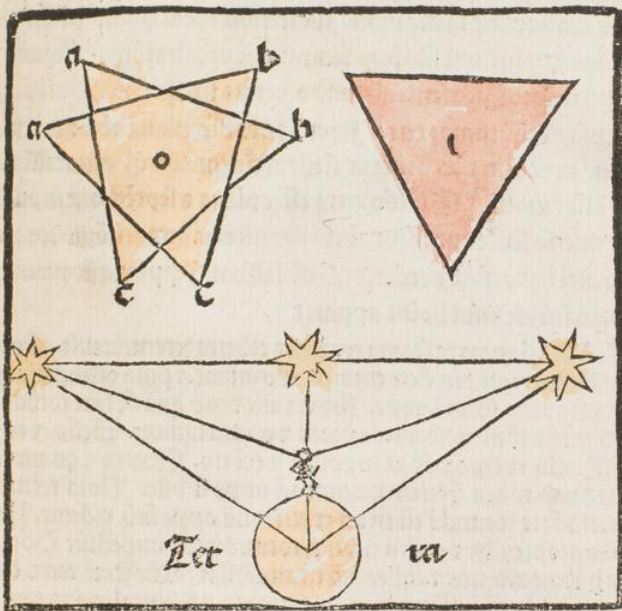
de hoc q̄re in cap. 1
de vniuerso

Nota sicut d̄t
 de hoc q̄re in cap. 1
 de vniuerso

ita q̄ nō p̄phendūt rē in sua naturali z vera q̄ritate. sicut p̄tz de tena-
rio p̄iecto in pfundum aque lymptide qui p̄pter silem disgregatio-
nem radiorū apparet maior q̄ sua vera quātitas

Autor in h̄ loco sup rotūditate celi q̄rā addūcit rōem z ē **A**lfrā
gani q̄ ducit ad ip̄sibile. **N**ota circa tertū **C**olor capif dupl̄. vno **Color**
mō pp̄rie. z sic ē q̄litas sc̄da ex p̄mis q̄litatibz causata. vt ē albedo ni-
gredo z aliq̄ h̄mōi colores. **T**ali at̄ mō corpa celestia nō dicunt̄ fore
colorata. alio mō capif cōiter p̄ oī illo qd̄ terminat visuz z exēdit se
ad lucidū z diaphanū. z sic corpa celestia sunt colorata. i. lucida

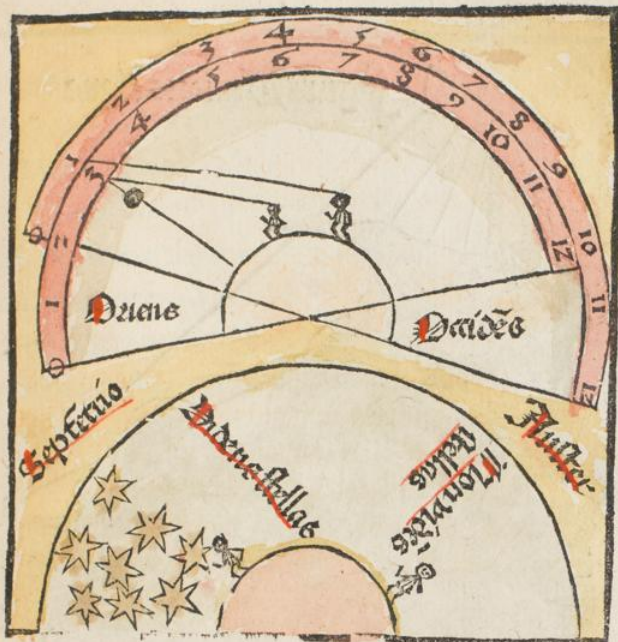
Quod terra sit rotūda p̄z sic signa z stelle nō eq̄līter oriunt̄ z occidūt
oīto hoībz vbiq̄ exītibz **S**z p̄us oriunt̄ z occidūt illis q̄ sunt p̄sus
orientē. q̄ at̄ citi⁹ z tardi⁹ oriunt̄ z occidūt q̄busdā. cā ē tumor terre
qd̄ bñ p̄z p̄ca q̄ sūt in sublimi. vna em̄ z eadē eclyp̄sis lune nūero
in p̄ma hora noctis q̄ apparet nobis occidentalibz apparet orien-

talibꝫ circa horā noctis tertiā **U**nde stat qꝫ in illis þus fuit nox
 et sol þus eis occidit qꝫ nobis cuiꝫ rei causa est tumor terre tñ. **Q**
 etiam terra habeat tumorē a septētrione in austrum ⁊ econuerso sic
 patz hoibꝫ existentibꝫ versus septētrionē. qꝫdam stelle sunt sempiter
 ne apparitōnis. s. qꝫ pꝫpinque accedunt ad polum arcticū. alie auteꝫ
 sunt sempiterne occultatōnis que sunt propinque polo antarctico
Si ergo aliquis procederet a septētrione versus austrum intantū
 posset pꝫcedere qꝫ stelle que þus erant sibi sempiterne apparitōnis
 iam tenderent ei in occasum. Et qꝫto magis accederet ad austrū tā
 to plus mouerent in occasum. **I**te iterum idem homo posset vide
 re stellas que fuerunt sibi þus sempiterne occultatōnis. ⁊ econuerso
 pꝫtingeret alicui pꝫcedenti ab austro versus septētrionē. **H**uius autē
 rei causa est tñ tumor terre. **I**tem si terra esset plana ab oriente in oc
 cidentē tunc tam cito oriretur stelle occidentalibꝫ qꝫ orientalibꝫ qꝫ
 patz esse falsum **S**i scdo terra esset plana a septētrione in austrū
 et econuerso stelle que essent alicui sempiterne apparitōnis semp ap
 parerent ei quocūqꝫ pꝫcederet qꝫ est falsum. sꝫ qꝫ plana sit pꝫximia
 eius quātitate visui hoim apparet

Postqꝫ autor de forma regionis etheree determinauit. pꝫsequen
 ter de forma regionis elementaris determinat. ⁊ pꝫmo ostendit formā
 terre. pꝫsequēter formā aque. **F**orma autē terre quā dicit fore rotūdā pꝫ
 bat diuersis rōnibꝫ. **P**rimo ex ortu ⁊ occasu signoz. **S**cdo ex eclip
 sibꝫ. **T**ertio ex septētrione in austrū ⁊ ecōtra. **Q**uarto ⁊ quinto ad
 ducit duas rōnes qꝫ etiam ducunt ad impossibile. **N**ota textus pꝫ
 bat terrā fore rotūdā cū tñ ad experientia oppositū videtur. **N**am
 plures montes hꝫ ⁊ colles qꝫ utiqꝫ rotunditatē impediūt **D**ōm hꝫ
 terra habeat montes ⁊ colles. nō tñ annihilāt rotūditatē terre. eo qꝫ
 montes ad terrā nullius sunt pꝫportionis. ⁊ si sunt alicuius tunc eo
 mō se habent sicut clauī ad rotam currus qꝫ modice vel nihil rotun
 ditatem rote impediunt. **E**tiam montes ⁊ colles accidentali ⁊ non
 de per se accidunt terre. quare zc.

Quia aqua
 ponatur signi in
 quae pꝫ oculis collit
 in uerum oculis
 signi illud sic ocul
 ut signi qꝫ dicit in
 utiqꝫ ad signi ⁊ n
 dicitur tñ oia alia
 ne. sicut tñ sit corp
 pꝫsa oculum hanc
 dicitur tñ apparet

Quā autē aqua habeat tumore z accedat ad rotunditatē sic patet
 Ponatur signū in littoze maris z exeat nauis a portu z intātū elō
 getur q̄ oculus existēs iuxta pedē mali nō posset videre signū. stan/
 te vero nauis oculus eiusdē existētis in summitate mali tenevidebit
 signū illud. sed oculus existētis iuxta pedē mali melius deberet vi/
 dere signū q̄ est in summitate mali. sicut patz p̄ líneas ductas ab
 utroq̄ ad signū. z nulla alia huius rei causa est q̄ tumor aque. **E**x/
 cludatur enī oīa alia impedimēta sicut nebule z vapores ascēden/
 tes. **I**tem cū aq̄ sit corp⁹ homogeneū totū cū p̄tib⁹ eiusdē rōis. sed
 p̄tes aque sunt sicut in guttis z rorib⁹ herbarū q̄ vt apparet rotun/
 dā naturalit̄ appetūt formā. q̄ z totū cui⁹ sunt partes

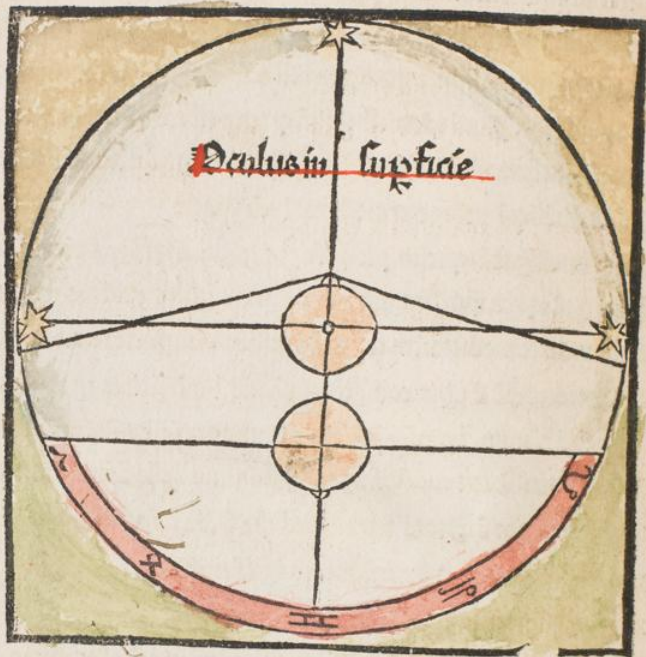
In hoc loco autor de forma aque duabz vjs procedendo teterminat. **P**rimo declarat rotunditatē ossificue. **S**ecdo facit hoc idēz naturā corporis homogenij. **P**ro quo nota homogenij dicitur ab hominibus quod est vnū z genus natura quasi vni⁹ nature sicut est aqua ser vinū argentū frumētū zc. **C**ū q̄libet pars aque est aqua z q̄libet pars aeris est aer. **I**nde differt ab heterogenio cui⁹ partes sunt diuersarū naturarū. vt pars de pede z manu hoīs. qz consistat ex rebus diuersarū naturarū. puta ex pelle carne neruis ossibus z venis

Quā autē terra sit in medio firmamenti sita. sic pars existentibus in superficie terre stelle apparēt eiusdem quantitatē siue sint in medio celi. siue iuxta ortū. siue iuxta occasum. **E**t h̄c ideo. qz equalit̄ terra distat ab eis. **S**i enī terra magis accederet ad firmamētū in vna parte q̄m in alia. sequeretur qd aliq̄s existēs in illa parte superficie terre que magis ac-

ēderet ad firmamentū nō videret celi medietatē. **S**ed hoc ē contra
Ptolomeū ⁊ oēs p̄hos dicētes. q̄ vbiq̄ exīstat hō. sex signa ei
 oriuntur ⁊ sex occidunt ⁊ medietas. celi ei sp̄ apparet medietas ⁊ o
 alia occultatur. **I**llud idem est signū q̄ terra est tanq̄ centrū ⁊ pun
 ctus respectu firmamēti. **Q**m̄ si terra esset alicuius quātitatis respe
 ctu firmamēti. nō p̄tingeret medietatē celi videre

Item intelligat sup̄ficies plana supra centrū diuidens eā in duo
 cōlia ⁊ p̄sequēs ip̄m firmamentuz. oculus igitur existens in terre
 centro videret medietatem celi ⁊ idē existēs in sup̄ficie terre videret
 eandē medietatē. **E**x his colligit q̄ insensibilis ē q̄ritas terre q̄ est a
 sup̄ficie ad cētrum. ⁊ p̄ oēs q̄ritas totius terre insensibilis ē respe
 ctu firmamēti. **P**icit etiā Alfragan⁹ q̄ minima stellaz fixarum visu
 notabiliū maior ē q̄ tota terra. **S**ed ip̄a stella respectu totius firma
 mēti ē sicut punctus. ⁊ centrū. multo igitur forti⁹ terra ē punct⁹ respe
 ctu firmamēti cū sit minor ea. **Q** aut terra in medio oīm teneat i
 mobiliter. qz cū sit summe grauis sic psuaderi videt ei⁹ grauitas. oē
 em̄ graue naturalr̄ tēdit ad cētrū. **C**entrū ē q̄si p̄ctus in medio fir
 mamēti. terra igitur cū sit summe grauis ad punctū illū naturalr̄ tē
 dit. **I**tem q̄cqd mouet a medio ⁊ sus circūferētiā ascēdit. s; terra
 a medio mouet. q̄ ascēdit. q̄d p̄ impossibili relinātur

Autoz postq̄ figurā celi ⁊ elemētoz oñdit. h̄ p̄ter magis in
 speciali de situ terre ⁊ ei⁹ magnitudine respectu celi d̄terminat. nec
 nō de eius immobilitate. **P**rimū ibi. q̄ aut terra sit in medio. secun
 dū ibi. **I**llud idē est signū. terciū ibi. q̄ aut terra in medio oīm. **P**ri
 mū pb̄at duabz rōnibz q̄ ducūt ad impossibile. **S**cdm̄ etiā duabz af
 firmat rōnibz necnō Alfragani autoritate. **T**erciū simul binis ostē
 dit rōnibz quaz vna ducit ad impossibile

Tota aut orbis terre ambitus autoritate Ambrosij Theodosij
 Macrobij et curistenis phoz. 252000. stadia prunere definit vni-
 cuique qdē. 360. partium zodiaci. 700. stadia deputado Sumpto em̄
 astrolabio vel quadrante sub stellate noctis claritate p̄ vtrūq; medi-
 clinij forame polo p̄specto notef graduū multitudo ī q̄steterit me-
 dicliniū Deinde p̄cedat cosmimera directe vsus septentrionē a me-
 ridie donec in alteri noctis claritate viso vt p̄us polo steterit alti-
 vno gradu medicliniū. post h̄ mēsure itineris spatium et inueniatur
 700. stadia Deinde datis vnicuique. 360. graduū tot stadij terreni
 orbis ambitus inueniatur. **E**x his aut iuxta circuli et diametri regulā
 diameter terre sic inueniri poterit. aufer vigesima secundā partem de-

circuitu terre. et remanētis tertia ps hoc est. 8058j. 7 semis 7 tertia
ps vnus stadij erit terreni orbis diametri siue spissitudo terre

Autor in h̄ loco de q̄ritate terre absolute determinat. Et p̄mo pre
mittit ambitū terre sin autoꝝ p̄batōem vel circūferentiā ei⁹. quē si
naliter ambitū p̄ viā doctrine demōstrat. Deinceps diametꝝ terre
vel ei⁹ spissitudinē q̄rū ad inuētōem **P**ro q̄ nota circa terrū ibidez
cū dicitur stadiōꝝ **N**ā stadiū ē mēsurā qua distātiā alicui⁹ spacij mensū
ramus **S**icut em̄ mēsurat p̄anus p̄ vlnā. ita distātiā ciuitatū vel
p̄uinciarū p̄ stadiū vel miliare mēsurat. **E**t tales vel h̄mōi mēsure s̄t
in multiplici d̄mā. vt p̄ ex sequētib⁹ s̄sib⁹. **Q**uattuor ex grātis di
git⁹ p̄ponit vn⁹ **E**st q̄ter in palmo digit⁹. q̄ter i pede palm⁹ **Q**uiaz
pedes passum faciūt. passus q̄q̄ cētū **V**iginti q̄q̄ stadiū dāt. s̄z mi
liare **O**cto dabit stadia. duplatū sit tibi leuca. **I**te cosmimetra d̄z
a colinos. i. mūd⁹ 7 metros mēsurā **I**n cosmimetra q̄si mūdi mēsu
ra. 7 in l̄ra cosmimetra d̄z ille v̄l illa q̄ vel q̄ mēsurat mūdū. **S**ec̄do
nota q̄ circūl⁹ vel ambit⁹ terre cōtinet in se iuxta autoꝝ positōem du
cētā milia q̄q̄gintā duomilia stadiōꝝ **E**t breuiter ex his p̄z s̄sib⁹. **Q**ui
gēta duo ducēt q̄q̄ millia nec plus. vt p̄bat **A**mbrosi⁹ **S**tadiōꝝ cō
tinet orbis **D**̄ hec s̄a sunt sic ord̄it. **D**uo decim sunt signa zodiaci
vnū q̄q̄q̄ ex triginta gradib⁹ p̄stitūtū **S**i ducāt duodecim signa in
30. 360 grad⁹ p̄ducēt. q̄ sunt grad⁹ toti⁹ zodiaci sin ei⁹ lōgitudinē
Et q̄ vt h̄z l̄ra vni gradui in celo. 700. stadia in terra reputant q̄re
si ea ducant in. 360. grad⁹. 252000. stadiōꝝ p̄ducēt q̄ ambitū terre
mēsurāt. **T**ercio nota circa l̄ram diametꝝ. d̄z em̄ a dia qd̄ ē duo et
metros mēsurā q̄si duas extremitates mēsurās circūferētiē. 7 d̄z ip̄a
spissitudo terre. **I**n inuētōne aut̄ spissitudinis terre vel diametri
due regule sunt notā de **P**rima. **O**mnis circūl⁹ cōtinet suā diametꝝ
ter. 7 cū hoc septimā p̄tem ei⁹ videlz diametri. **S**ecūda regula **D**u
bito circulo aufer ab eo vice simāscēdam p̄tem ei⁹ 7 tertia pars ill⁹
qd̄ remanet erit diametꝝ ei⁹ directe. **Q**ue singula patēt p̄ sequētia.
s̄sib⁹ **E**st p̄ diametꝝ tibi circūl⁹ inueniēd⁹ **D**iametꝝ tripla ps sep̄
ma sic tibi iuxta **E**t tibi circūitus mēsurā p̄z manifeste **S**z si diame
ter p̄ circūitū sit habenda **P**ars bis vndena de circūitu resecat **D**ia
metrū faciet tibi tertia ps remanētis **C**ognitis regul⁹ diametꝝ ter
re sic inueniē. **D**uide ambitū terre q̄ est. 252000. p̄. 22. et nūerus q̄
tiens q̄ fecit. 11454. stadia et. 12. vice simāscēdas est vice simāscēda ps
ip̄i⁹ ambit⁹ q̄ vice simāscēda ps ab ambitu terre auferat 7 relinq̄t nū
merus sequēs. s̄z 40545. stadia. et. 10. vice simāscēde. **Q**ui numerus
stadiōꝝ 2c. diuidat p̄ tria. **E**t pueniēt in q̄tiēte. 8058j. stadia et. 18.

Stadium

Cosmimetra

Quinta parte
terre terre

Diametꝝ

viciesimescēde q̄ mediū stadiū z terciā partē vni⁹ stadij tenotant. Et dicta. 8. 0 j 8i. stadia z mediū. z terciā ps stad ij sunt diameter vel spissitudo terre. Preterea diameter terre aliter inuenit. Capiat ambitus terre. scz. 252000. z multiplicet p. 7. eo facto nūerus sequens producat. 1764000. q̄ p. 22. diuidatur. Et in numero quotiēte diameter terre pueniet scz. 8018i. stadia. 18. viciesimescēde vl mediū stadiū z terciā pars vnius stadij

Capitulū secūdu de circulis
ex q̄bo sphaera materialis pponitur. Et illa supercelestis que p istam
imaginatur componi intelligitur

Duū autem circuloꝝ ex
q̄bo sphaera pponit q̄dā sunt maiores. q̄dā minores vt
sensui p̄z. Maior eñ circul⁹ in sphaera d̄: q̄ descriptus in
supficie sphaere sup ei⁹ centrū diuidit sphaerā in duo eq̄lia. Minor s̄o
q̄ descriptus in superficie sphaere eā nō diuidit in duo eq̄lia. s̄ in por/
tiones ineq̄les. Inter circulos s̄o maiores. p̄mo d̄dm ē de eq̄noctiali

Quid est caplm scdm istius tractatus. In quo auctor de circu/
lis ex q̄bo sphaera materialis pponit determinare. pponit. Nā p eaz
illa supercelestis pponi imaginat. Et habet partes duas principales
qz p̄mo determinat de circulis maioribz quo ad eoz noia z officia.
Secdo de circulis minoribz. q̄stū ad primū p̄mittit vnā diuisionem
q̄ valet ad ppositū. Secdo membra diuisionis ne videat laborare
in terminis ignotis declarat. primū ibi. Maior aut. Secundū ibi
Minor vero. Littera in se est plana